

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5Pc/18/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624202530
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624202530.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec pred sudcom JUDr. Luciou Šupenovou v právnej veci navrhovateľa – povinného z výživného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. XXX/XX, XXX XX D., štátny občan SR a osoby oprávnenej z výživného: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: E. XXX/XX, XXX XX D., štátny občan SR, o návrhu o zrušení výživného, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e vyživovaciu povinnosť A. B., nar. XX.XX.XXXX voči plnoletému dieťaťu - oprávnenému z výživného C. D., nar. XX.XX.XXXX, určenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/46/2018-139 zo dňa 03.12.2018 vo výške 200,-Eur mesačne, počnúc dňom 17.05.2024.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Navrhovateľ - otec plnoletého dieťaťa a povinný z výživného sa svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.05.2024, domáhal zrušenia výživného na plnoleté dieťa - oprávneného z výživného C. B., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 200,-Eur mesačne, určeného Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 21P/46/2018-139 zo dňa 03.12.2018. Svoj návrh odôvodnil plnoletosťou oprávneného z výživného, ako aj predčasným ukončením stredoškolského štúdia dňom 18.02.2024.
- Vo svojom písomnom podaní zo dňa 13.06.2024 oprávnený z výživného –vyjadril svoj písomný súhlas s návrhom, no zároveň žiadal o zrušenie vyživovacej povinnosti od podania návrhu, t.j. od 17.05.2024. K svojmu návrhu ako prílohu pripojil písomné Oznámenie ÚPSVaR Lučenec zo dňa 14.02.2024 o jeho zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 08.02.2024. (č.l. 48-49 spisu)
- Z sms komunikácie medzi matkou oprávneného z výživného a navrhovateľom – povinným z výživného (bez možnosti identifikácie dňa komunikácie) má súd za preukázané jej oznámenie, že výživné už hradit' nemusí. (č.l. 3 spisu)
- Z písomnej odpovede ÚPSVaR Lučenec zo dňa 31.05.2024 má súd za preukázané, že navrhovateľ – povinný z výživného, ako ani oprávnený z výživného nie sú príjemcami pomoci v hmotnej núdzi ani štátnych sociálnych dávok a do dňa podania odpovede si nepodali žiadosť o ich výplatu. (č.l. 32 spisu)
- Z písomnej odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 04.06.2024 má súd za preukázané, že navrhovateľ – povinný z výživného sa nachádza v registri poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou ako zamestnanec v pracovnom pomere od 01.04.2024 do trvá. Bol mu priznaný invalidný dôchodok dňa 08.11.2023 vo výške 379,60 Eur mesačne. Nie je poberateľom iných dávok sociálneho poistenia.

Oprávnený z výživného sa nenachádza v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenom Sociálnou poisťovňou a nie je poberateľom iných dávok sociálneho poistenia. (č.l. 40 spisu)

6. Súd lustráciou v evidencii vozidiel ORPZ ODI v Lučenci zo dňa 05.06.2024 zistil, že navrhovateľ – povinný z výživného je vlastníkom OMV, oprávnený z výživného nie je vlastníkom, ako ani držiteľom OMV. (č.l. 44-46 spisu)

7. Z výpisu z LV XXXX pre Okres, Obec, K.ú. F. má súd za preukázané, že navrhovateľ – povinný z výživného je podielovým spoluvlastníkom bytu v podiele 1.

Z výpisu z LV č. XXXX pre Okres F., G., H.I. D., že navrhovateľ – povinný z výživného je výlučným vlastníkom záhrad a zastavanej plochy a nádvoria a z výpisu z LV č. XXXX pre Okres, Obec, K.ú. F., že je podielovým spoluvlastníkom v podiele 79/12948 zastavanej plochy a nádvoria. (č.l. 23-25.)

Súd lustráciou zistil, že oprávnený z výživného nie je vlastníkom nehnuteľnosti na území SR. (č.l. 22-25 spisu)

8. Zo správy ÚPSVaR Lučenec zo dňa 03.06.2024 má súd za preukázané, že oprávnený z výživného – plnoleté dieťa je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 08.02.2024. (č.l. 36 spisu)

9. Z doloženého Rozhodnutia Okresného úradu Lučenec, odboru všeobecnej vnútornej správy č. sp. OU-LC-OVVS-2024/007461-003 zo dňa 12.06.2024 má súd za preukázané povolenie zmeny priezviska oprávneného z výživného z priezviska „B.“ na priezvisko „D.“. (č.l. 55 spisu)

10. Rozsudkom OS Lučenec, č.k. 21P/46/2018 zo dňa 03.12.2018, súd menil Rozsudok Okresného súdu Lučenec, č.k. 4P/84/2013-43 zo dňa 24.10.2013 vo výroku o výživnom tak, že výživné bolo navrhovateľovi na oprávneného z výživného zvýšené zo sumy 100,-Eur na sumu 200,-Eur mesačne, počnúc dňom doručenia rozsudku.

11. V zmysle § 9 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z., je nezaopatreným dieťaťom dieťa:

a/ do skončenia povinnej školskej dochádzky

b/ po skončení povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 26 rokov veku, ak

1. sústavne sa pripravuje na povolanie

2. pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa prílohy č. 2, sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie, alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť, alebo

3. pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie, alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť.

12. Podľa § 10 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z., sústavná príprava na povolanie je štúdium na strednej škole po skončení povinnej školskej dochádzky, alebo štúdium na vysokej škole do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa.

13. Trvanie vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je podľa § 62 ods. 1 ZoR limitované do času, kedy je dieťa schopné sa samo živiť. Schopnosť dieťaťa samo sa živiť je nutné definovať tak, že touto je pri zohľadnení realizácie práva podľa

čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, t.j. po absolvovaní prípravy na budúce povolanie, nadobudnutie schopnosti dieťaťa vlastnou prácou si zabezpečovať prostriedky na krytie jeho životných potrieb. Časový okamih nadobudnutia schopnosti živiť sa dieťaťom nie je možné spájať s dosiahnutím určitého veku, napr. plnoletosti (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR sp.zn. 5Cz 19/67 zo dňa 06.05.1967, publikované pod R 100/67), ani s vekovou hranicou 25 rokov, do kedy môže byť dieťa posudzované ako nezaopatrené dieťa podľa § 3 Zákona č. 600/2003 Z.z.

o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, resp. do ktorého veku môže byť dieťa spoločne posudzované s rodičmi pre posúdenie nároku na dávku v hmotnej núdzi podľa Zákona č. 417/2013 Z.z.

o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (inak by dieťa, ktoré riadne pokračuje v príprave na budúce povolanie štúdiom na vysokej škole po nadobudnutí veku 25 rokov života nemalo už právo na výživu od rodičov, čo výkladovo nemožno pripustiť). Aj keď teda dosiahne dieťa plnoletosť (či iný vyšší vek), avšak sa ďalej pripravuje na budúce povolanie štúdiom, príp. ďalším štúdiom, nie je zásadne ešte schopné samo sa živiť. Pokiaľ dieťa úspešne ukončí svoju prípravu na budúce povolanie a nepokračuje v tejto ďalším štúdiom, je možné

zásadne vychádzať z toho, že týmto získalo aj potenciál (schopnosť) samo sa živiť. ZoR v § 62 ods. 1 hovorí o „schopnosti“ dieťaťa živiť sa samé (a nie o schopnosti a súčasne aj možnosti, ako tieto pojmy kumulatívne používa ZoR v iných ustanoveniach), je možné aj v prípade, že sa dieťaťu nepodarí následne hneď po ukončení štúdia (prípravy na budúce povolanie) zamestnať (či už zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov), vychádzať z toho, že schopnosť samo sa živiť nadobudlo a vyživovacia povinnosť rodiča k nemu zanikla. Podľa názoru súdu na uvedenom závere nemôže nič meniť ani konkrétne nastavenie systému sociálnych dávok, keďže toto nastavenie schopnosť dieťaťa samo sa živiť, ako bola táto vyššie definovaná, nemôže nijakým spôsobom ovplyvniť. Súd ešte raz zdôrazňuje schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa tradične akceptuje štúdium. Aplikčná prax v súvislosti s touto otázkou vyvodila záver, že pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa (pojem sústavná príprava na povolanie si pre svoje potreby definujú viaceré zákony, čo môže byť pre súd určitým návodom). Vo všeobecnosti sa vychádza z definitívneho získania predpokladov na výkon povolania, pričom vždy je potrebné prihliadnuť na individuálne okolnosti každého prípadu. Na jednej strane treba zohľadniť záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja dieťaťa k práci.

14. Teleologický výklad § 62 ods. 1 ZoR je zásadne postavený na myšlienke človeka plne zodpovedného za svoj osud. Od okamihu nadobudnutia schopnosti samé sa živiť má dieťa svoje príjmové pomery objektívne vo svojich rukách, je „strojom svojho šťastia“. Záleží spravidla len na ňom (na jeho usilovnosti), v akých majetkových pomeroch bude žiť, pokiaľ v tomto ohľade nebude aktívne, negatívne dôsledky si ponese samé dieťa. Zmyslom a účelom je, že pokiaľ je dieťa už objektívne schopné si samé svoje potreby uspokojovať, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventuálnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 13. marca 2013, sp.zn. I.ÚS 2306/12).

15. Vykonaným dokazovaním má súd za preukázané, že v danom prípade došlo na strane oprávneného z výživného - plnoletého dieťaťa k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zrušenie vyživovacej povinnosti zo strany navrhovateľa. Za podstatnú zmenu pomerov a schopnosti dieťaťa sa živiť v tomto prípade súd vzhliadol predčasné ukončenie štúdia plnoletým dieťaťom, kedy neboli preukázané žiadne objektívne okolnosti (choroba, postihnutie, ďalšie intenzívne denné štúdium alebo iné), ktoré by odôvodňovali, aby navrhovateľ - povinný z výživného aj naďalej platil výživné. Oprávnený je v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 08.02.2024 do stále a dokazovaním súd mal za preukázané, že nepokračuje v štúdiu a v príprave na budúce povolanie. Súd kladie akcent na tú skutočnosť, že ani prípadná evidencia dieťaťa na úrade práce ako nezamestnaného nie je dôvodom pre platenie výživného, keďže ide o subjektívne rozhodnutie dieťaťa, akým spôsobom života bude žiť po predčasnom ukončení stredoškolského štúdia, v tomto prípade ešte dobrovoľným ukončením štúdia, kedy sa už intenzívne nepripravuje na svoje budúce povolanie. Ak plnoletému dieťaťu rodič aj v období, kedy je schopné sa samé živiť platí výživné, jeho platby sú založené na dobrovoľnosti. V prípade, ak rodič odmieta platiť výživné dobrovoľne, nemožno ho k tomu nútiť, pretože zákon mu takúto povinnosť neukladá.

Súd poukazuje na to, že plnoleté dieťa – oprávnený z výživného vo svojom písomnom vyjadrení súhlasil s návrhom, ale až od 17.05.2024, t.j. dňom podania návrhu s čím navrhovateľ – povinný z výživného súhlasil. Súd kladie akcent na to, že je na rozhodnutí každého plnoletého dieťaťa, či bude po ukončení štúdia „brigádovať“, bude zamestnané, začne podnikáť alebo sa zaeviduje ako nezamestnané, jeho zákonné právo na výživné mu zanikne.

16. V zmysle § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Uvedené deklaruje, že vyživovacia povinnosť vzniká zo zákona, nie je na to potrebné výslovné rozhodnutie súdu.

Podľa názoru súdu takýmto istým spôsobom (zo zákona) vyživovacia povinnosť aj zaniká. Z dôvodu právnej istoty však spravidla sa strany sporu dožadujú vyslovenia dátumu vzniku alebo zániku vyživovacej povinnosti v rozhodnutí súdu. Ustanovenie § 78 ZoR rešpektuje dispozičný princíp a princíp oficiality. Pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o vyživovacej

povinnosti voči plnoletému sa vyžaduje aktivita (ide výlučne o návrhové konanie) zo strany povinných osôb. Pri maloletom dieťati je možná zmena aj v konaní začatom bez návrhu. Pokiaľ teda nie je uvedené priamo v Zákone o rodine, že výživné je možné zrušiť len od podania návrhu (najskôr týmto dňom), je potrebné vychádzať zo všeobecného predpisu, a to § 231 CSP, v ktorom je uvedené, že rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky, možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Pokiaľ sa týka podmienky zániku vyživovacej povinnosti, v tomto prípade súd ho datoval od 17.05.2024, v mesiaci od podania návrhu na súd povinným z výživného.

Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV.ÚS 473/2012 zo dňa 18.09.2012, kde Ústavný súd SR riešil podobnú vec, pričom poukázal na vzájomný vzťah vtedy účinného § 163 ods. 1 OSP (bol nahradený § 231 CSP a § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR. Ústavný súd konštatoval, že § 163 ods. 1 OSP vymedzuje okamih, od ktorého pri absencii osobitnej právnej úpravy možno zmeniť rozhodnutie súdu v dôsledku zmeny pomerov. Výklad § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR pripúšťa aj takú interpretačnú alternatívu, že § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR obsahujú osobitnú úpravu doby, na ktorú možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, ak sa navrhuje zrušenie, prípadne zníženie vyživovacej povinnosti. Z uvedeného potom vyplýva, že právna úprava, ktorá danú situáciu upravuje, je obsiahnutá v § 231 CSP (§ 136 ods. 1 OSP za jeho účinnosti). Rovnaký záver vyplýva tiež z uznesenia Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1146/07 zo dňa 07.06.2007.

17. Na záver súd konštatuje, že vykonaným dokazovaním má za preukázané, že došlo k zmene pomerov na strane plnoletého dieťaťa – oprávneného z výživného, ktorý predčasne ukončil svoje štúdium, nepokračuje v ďalšom štúdiu, je schopný samostatne sa živiť a zamestnať, čím zanikli hmotnoprávne podmienky pre plnenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa – povinného z výživného voči plnoletému dieťaťu – oprávnenému z výživného v zmysle § 62 ZoR. Návrh o zrušení vyživovacej povinnosti navrhovateľa bol preto podaný dôvodne, nakoľko len samotným naplnením hmotnoprávnych podmienok pre zánik vyživovacej povinnosti právna povinnosť určená rozhodnutím súdu nezaniká. Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku, pričom zrušil súdom určenú vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči plnoletému synovi ku dňu 17.05.2024.

18. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. V mimosporovom konaní, a teda aj v konaní vo veciach výživného plnoletých osôb, súd rozhoduje o nároku na náhradu trov konania iba na návrh, pričom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§52 CMP). Nakoľko takýto návrh nebol podaný, súdu neostávalo nič iné, iba rozhodnúť, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Civilný mimosporový poriadok v zásade iný výrok o trovách konania nepripúšťa. Z tejto zásady existujú zákonné výnimky, ktoré sa však nevzťahujú na daný prípad.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd Žilina.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 358 CSP, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 376 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazaním pohľadávky,
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.